آینه

اعتماد

وصیت‌نامه آیت‌الله کجاست؟

● «هنوز نتوانسته‌ایم وصیت‌نامه اصلی ایشان را که خبر داریم نوشته و در جایی گذاشته بود، پیدا کنیم». این را یاسر هاشمی در مورد وصیت‌نامه پدر می‌گوید. پدری که از اثرگذارترین چهره‌های جمهوری اسلامی ایران بوده و حتما خودش نیز به اندازه دیگران می‌دانسته وصیت‌نامه‌اش چقدر مورد توجه قرار خواهد گرفت. اما وصیت‌نامه‌ای در کار نیست. مگر می‌شود او مثل هر فرد متدین دیگری لازم نداند در مورد دیون و اموال خود چند خط بنویسد! هر چقدر هم که مرگ ناگهانی و در یک بعدازظهر زمستانی در استخر سراغ او آمده باشد باز هم پذیرفتنی نیست که وصیت‌نامه‌ای نوشته نشده باشد چراکه او در دهه ۷۰ وقتی که ۲۰ سال جوان‌تر بود نیز وصیت‌نامه نوشته است. همان وصیت‌نامه‌ای که بعد فوت او قرائت شد. اظهارات اخیر وکیل خانواده هاشمی نیز ناظر بر همین نکته است. او به اعتمادآنلاین می‌گوید: «آقای هاشمی با هوشیاری‌ای که داشتند قطعا توصیه‌هایی برای مردم داشته‌اند. اما من فکر می‌کنم وصیت‌نامه آقای هاشمی همان خطبه آخر نماز جمعه‌شان بود. آن، بهترین وصیت‌نامه بود». فاطمه هاشمی در این ماجرا از همه صریح‌تر سخن گفت. او قبل از همه در مصاحبه‌ای اعلام کرد که پدرش سه، چهار سال قبل وصیت‌نامه خود را به‌روز کرده است. او حتی گفت «همان موقعی که پدرم فوت شدند، آقایان آمدند و هرچه بود و نبود را با خودشان برداشتند و بردند». او خبر مفقودشدن برخی اسناد و مدارک پدر را همان وقت اعلام کرد و هنوز هم سر حرف خود مانده است.

وطن امروز

کمی انصاف وجوانمردی آقای سیاست‌مدار!

● سیاست پدر و مادر ندارد. در کرمانشاه و شهرهای اطرافش زلزله‌ای بزرگ روی داده و بیش از ۴۰۰ نفر از هم‌وطنان ما را به کام مرگ کشانده است. هزاران نفر مجروح و مصدوم و ده‌ها هزار نفر بی‌خانمان شده‌اند. در اینجا در عوالم صاحب پدر و مادر تنها فکر و ذکر هر انسانی باید کاستن از آلام بازماندگان و تعجیل در کمک‌رسانی و امداد باشد اما عده‌ای در این میان نمکدان جهل و تعصب را روی زخم تازه زلزله‌زدگان خالی می‌کنند و به دنبال این هستند که از این بدبختی، عسرت و رنج، چماقی برای کوبیدن بر سر گذشتگان بسازند. معاون اول رئیس‌جمهور عمده تلفات زلزله را مربوط به واحدهای مسکن‌مهر معرفی می‌کند و رئیس‌جمهور هم از ثابت‌شدن ناکارآمدی خانه‌سازی دولت برای ملت سخن می‌گوید و روزنامه مدعی، تیتر مهوع «قصر اندوه» را برای دشنه‌کردن سیاه‌روزی ملت و فروکردنش در قلب دشمن سیاسی خود انتخاب می‌کند.

آفتاب

بفرمایید مسکن‌مهر

● نابودی این دستاورد احمدی‌نژاد و دولتمردانش [مسکن مهر] و به دنبال آن جان‌باختن و بی‌خانمانی بسیاری از هم‌وطنان کرمانشاهی‌مان، انتقادات فراوانی را به همراه داشت و با واکنش‌های گسترده‌ای مواجه شد. دراین‌میان اصولگرایان و حامیان احمدی‌نژاد نیز ساکت ننشستند و از عملکرد خود دفاع کردند و منتقدان را به سیاه‌نمایی و تسویه‌حساب سیاسی متهم کردند، حتی به ارائه آمارهای تخیلی نیز پرداختند. از جمله آنکه روز گذشته علی نیکزاد، وزیر راه‌وشهرسازی دولت دهم و معمار مسکن مهر، در بیانیه‌ای اظهار داشت: «متأسفانه معاندان و مغرضان با انتشار تصاویر خرابی‌های ایجادشده توسط تروریست‌ها در سوریه و مصر در تلاش هستند تا این خرابی‌ها را به مسکن مهر نسبت دهند». از آنجایی که بنابر جست‌وجوهای خبرنگار آفتاب یزد هیچ‌یک از مدافعان مسکن مهر در آن زندگی نمی‌کنند، می‌توان از آنها پرسید که چرا خود در این سازه‌های ایجادشده توسط معماران احمدی‌نژاد، اسکان ندارند و منزل نگزیده‌اند؟

جوان

کودتای انگلیسی در زیمبابوه

● دولت موگابه از سال ۲۰۰۱ برنامه اصلاحات ارضی را اجرا کرد که براساس آن زمین‌های زیمبابوه را از سفیدها گرفت و به سیاه‌پوست‌ها داد. این مسئله با مخالفت انگلیس و آمریکا مواجه شده است و این دو کشور تحریم‌های اقتصادی را علیه این کشور اعمال کرده‌اند، حتی آمریکایی‌ها در واکنش به برنامه‌های دولت موگابه گفته بودند که به دنبال تغییر رژیم در زیمبابوه هستند. کودتا پس از آن انجام شد که چند روز پیش والتر موزمبی، وزیر خارجه زیمبابوه خواستار بهبود روابط اقتصادی با غربی‌ها شده بود. وزیر خارجه زیمبابوه در یک سخنرانی برای هیئت‌های دیپلماتیک که هفته گذشته انجام شد از لزوم شروع دیپلماسی با کشورهای غربی استقبال کرده و گفته بود: «من به دنبال یک گفت‌وگوی صادقانه و مستقیم با این کشورها (انگلیس و آمریکا) به منظور ازبادبردن گذشته و کشف و پیگیری فرصت‌های اقتصادی مشترک هستم». آمریکا دیروز کودتای نظامی در زیمبابوه را محکوم نکرد و تنها از شهروندان خود در زیمبابوه خواست تا برای حفظ امنیت‌شان در خانه‌های‌شان بمانند.

politics@sharghdaily.ir

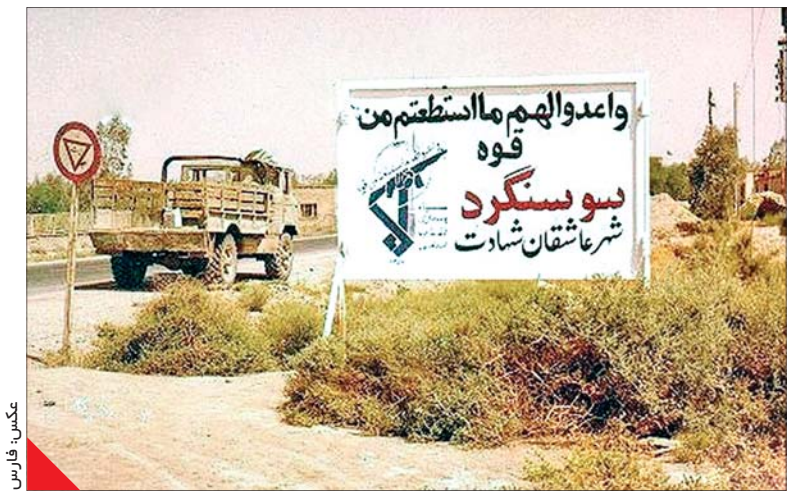

عکس: فارس

روایتی از شکست محاصره سوسنگرد

نبرد در خانه

شرق: حدود دو ماه از آغاز جنگ می‌گذشت؛ نیروهای عراقی با همه قوا قصد پیشروی داشتند. آنها از شروع حمله به ایران، از چند جبهه وارد شدند. چنان وارد شده بودند که صدام خیال رسیدن به تهران در همان هفته‌های اول جنگ را داشت. شهرهای بی‌دفاع مرزی زیر آتش بودند. دشمن وارد خانه شده بود و نبرد در خانه ادامه داشت. خرمشهر مقاومت کرد تا اینکه آبان ۱۳۵۹، پس از ۳۵ روز مقاومت، به دست نیروهای عراقی افتاد. در همان زمان‌های مقاومت خرمشهر، سودای تصرف سوسنگرد را هم داشتند؛ مهر ۵۹ یک‌بار قصد اشغال سوسنگرد در شمال استان خوزستان را داشتند، اما مقاومت نیروهای ایرانی باعث شد تا تلاش دشمن، به در بسته بخورد. روزهای ابتدایی آبان، خرمشهر سقوط کرده بود؛ هفته چهارم آبان که شد، دوباره هوس تصرف سوسنگرد به سرشان زد؛ آمدند و آمدند. ۲۳ آبان بود که درگیری‌ها در دهلاویه اوج گرفت. دهلاویه تا سوسنگرد ۱۰، ۱۵ کیلومتر فاصله دارد. صدای نفس‌های دشمن کنار گوش سوسنگرد شنیده می‌شد؛ بیشتر و واضح‌تر از قبل. آتش سنگینی روی دهلاویه ریخته می‌شد، تعدادی از مدافعان شهر که در دهلاویه بودند به شهادت رسیدند و تعدادی دیگر به‌سمت سوسنگرد عقب‌نشینی کردند. آتش دشمن ساعت‌به‌ساعت بیشتر می‌شد و حلقه محاصره شهر هم تنگ‌تر. تا آخرین ساعات جمعه، بیست‌وسوم آبان ۱۳۵۹، محاصره سوسنگرد ادامه داشت. ۲۴ آبان، لشکر ۹ زرهی عراق شهر سوسنگرد را از شرق، جنوب و غرب به محاصره درآورد. ۳۱۰ رزمنده ایرانی در شهر مشغول مقاومت بودند؛ جنگی رودررو با ادوات و تجهیزات عراقی؛ نفر با نفربر و تانک و زره‌پوش. آمدند ولی یکی، دو روز بیشتر آمدنشان ادامه نداشت؛ ۲۶ آبان، یعنی یک‌روز پس از اینکه امام خمینی(ره) گفتند: «تا فردا باید سوسنگرد آزاد شود»، حلقه محاصره دشمن شکسته شد.

تنگ‌شدن حلقه محاصره

سردار حسین علایی، از فرماندهان جنگ در کتاب «روند جنگ ایران و عراق»، درباره محاصره سوسنگرد نوشته است: «اگرچه ارتش عراق در تصرف سوسنگرد شکست خورد، ولی نمی‌توانست از اشغال این شهر صرف‌نظر کند؛ بنابراین بار دیگر واحدهایی از لشکر ۹ زرهی، خود را مأمور کرد تا در ۱۳۵۹/۸/۲۳ از شمال رودخانه کرخه‌کور، پیشروی خود به‌سوی جاده حمیدیه- سوسنگرد را آغاز کنند. این نیروها در ۲۴ آبان ۱۳۵۹ شهر سوسنگرد را از شرق، جنوب و غرب به محاصره درآوردند. در آن هنگام حدود ۳۱۰ رزمنده سپاه و بسیج در شهر مقاومت می‌کردند. در این نبردهای خیابانی مدافعان شهر بارها با تانک‌ها و زره‌پوش‌های عراقی رودررو جنگیدند و حماسه‌های بسیاری آفریدند. تعدادی از رزمندگان تبریزی نیز جزء مدافعان سوسنگرد بودند. علی تجلایی (شهید) که فرمانده این نیروها بود، در تماسی با آیت‌الله سیداسدالله مدنی، ضمن توضیح وضعیت وخیم سوسنگرد و شرایط خطرناک رزمندگان شهر، از ایشان استمداد طلبید. آیت‌الله مدنی بلافاصله پس از تماس با دفتر امام خمینی در جماران به تهران آمد و در دیداری با امام خمینی، ایشان را در جریان محاصره سوسنگرد و اوضاع سخت رزمندگان گذاشت. امام نیز فورا دستورهای لازم را صادر کردند و دامادشان، حجت‌الاسلام شهاب‌الدین اشراقی را برای ابلاغ این دستورها به نزد رئیس‌جمهور بنی‌صدر فرستادند».

علایی همچنین در کتابش از وقایع روزهای منتهی به آزادسازی سوسنگرد اینگونه می‌نویسد: «نیروهای عراقی در ۲۵ آبان ۱۳۵۹، به‌منظور اشغال مجدد سوسنگرد به این شهر حمله کردند. در پی دستور امام خمینی که «تا فردا باید سوسنگرد آزاد شود» و با پیگیری‌هایی که شد، یک گروه رزمی به استعداد چند اسکورپین و تعدادی نفربر در بامداد روز ۲۶ آبان از سمت تپه‌های فولی‌آباد اهواز به‌کمک محاصره‌شدگان شتافتند. نیروهای گروه جنگ‌های نامنظم دکتر چمران هم که حدود ۲۰ نفر بودند، به فرماندهی شخص دکتر چمران، به کمک آمدند. حمله از بیرون و مقاومت از درون شهر مؤثر واقع شد».

گزارش مرکز اسناد

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس در گزارشی براساس اسناد موجود از عملیات شکست حصر سوسنگرد، نوشته است: «عراق در ادامه فعالیت و فشار خود برای تسخیر سوسنگرد، روز دوشنبه ۲۶ آبان ۱۳۵۹، برابر با هشتم محرم ۱۴۰۱ و ۱۷ نوامبر ۱۹۸۰، بار دیگر تانک‌ها را وارد شهر کرد. چند دستگاه تانک تا ۱۰متری مسجدجامع (مقر نظامی شهر) پیشروی کرد که با انهدام دو دستگاه آن، این حمله متوقف و به شکست منجر شد. با وجود این، از یک‌سو با طولانی و تنگ‌ترشدن حلقه محاصره و ازسوی دیگر، فشارهای پیاپی دشمن که با بمباران و گلوله‌باران شهر همراه بود، باعث قطع تدارکات و پشتیبانی و بالارفتن آمار مجروحان و شهدا شد. واحد عملیات سپاه سوسنگرد وضعیت شهر را در ساعت ۱۰ صبح چنین گزارش کرد: «جنگ تن‌به‌تن در غرب شهر ادامه دارد. سپاه آخرین گلوله‌ها و مهمات خود را مصرف کرده است. زخمی‌ها در مسجد انباشته شده‌اند و بچه‌ها به یکدیگر وصیت می‌کنند».

استانداری خوزستان نیز درباره همین ساعت سوسنگرد نوشت: دشمن از سمت جنوب سوسنگرد به شهر وارد شده و حمله از هر چهار طرف ادامه دارد. هویزه نیز زیر آتش توپخانه دشمن است و همه راه‌های ارتباطی آنجا تحت کنترل دشمن است.

از سوی دیگر، از نخستین ساعات روز (در چارچوب عملیات ذکرشده در قبل) حمله نیروهای ایران به خط مقدم و نیز اجرای آتش روی عقبه‌های دشمن شروع شد. بنا به گزارش سپاه خوزستان، نیروهای عراقی در حمودی زیر آتش توپخانه قرار گرفتند. تعدادی از تانک‌های دشمن نیز مورد حمله بالگردهای هوانیروز قرار گرفته و منهدم شدند. گزارش‌ها حاکی از دستپاچگی و به‌هم‌ریختگی نیروهای عراقی است. در ساعت ۱۱، اولین دسته از تانک‌های عراقی، شامل هشت تانک، از سوسنگرد گریختند و تا پل کرخه‌کور عقب‌نشینی و از آن عبور کردند».

در ادامه گزارش «مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس»، آمده: «خبر تهاجم موفق خودی، به مدافعین شهر رسید. آنان ابتدا باور نمی‌کنند، تا اینکه حدود ظهر، فرمانده عملیات سپاه با تنی چند از برادران شخصا از شهر بیرون می‌روند و پیشروی خودی را مشاهده می‌کنند. در ساعت ۱۳:۳۰، حلقه محاصره شکسته می‌شود. نیروهای خسته شهر که ثمرات مقاومت خود را می‌بینند، همپای نیروهای کمکی به پاک‌سازی شهر می‌پردازند. دشمن با به‌جاگذاردن تعدادی کشته و زخمی و دادن ۴۵ اسیر عقب‌نشینی می‌کند. ۲۵ تانک و خودرو با مقادیر زیادی مهمات جزء غنایم است و حدود ۴۰ تانک و خودرو نیز منهدم گردیده است. از این‌سو، علاوه بر مقرهای نظامی، بازار شهر، بیمارستان، جهاد سازندگی و بسیاری از منازل مسکونی خسارات فراوانی دیده‌اند. اجساد هشت نفر از برادران پاسدار که دشمن از روی آنها با تانک عبور کرده است، گویای صحنه‌های نبرد چندروزه است».

علایی هم از روز آزادسازی سوسنگرد نوشته: «سرانجام بعدازظهر روز ۲۶ آبان، رزمندگان اسلام از سمت شرق وارد شهر شدند. آنان دوباره محاصره سوسنگرد را شکستند و از سقوط این شهر به دست ارتش بعثی جلوگیری کردند. در این درگیری‌ها، بیش از ۸۰ نفر از رزمندگان اسلام به شهادت رسیدند که عمدتا در داخل شهر مقاومت می‌کردند. تعداد بیشتری نیز زخمی شدند. دکتر چمران هم از ناحیه پا مجروح شد. در این عملیات، پیروزی بزرگی نصیب نیروهای اسلام شد. ناکامی ارتش بعثی در تصرف سوسنگرد تا حد زیادی آنها را از پیشروی‌های بیشتر مأیوس کرد».

> **شهید تجلایی:**
> **به من خبر دادند نیروهای کمکی در نزدیکی شهر هستند؛ ولی ما باور نمی‌کردیم تا اینکه نزدیکی‌های ظهر به اتفاق برادران به‌طرف جاده رفتیم. در این موقع نیروهای سپاه را که در جاده پیش می‌آمدند، دیدیم. این لحظه گفتنی نیست که از خوشحالی همه... دعا می‌کردند و شکر خدا را به‌جای می‌آوردند، همدیگر را در آغوش می‌کشیدند و گریه می‌کردند**

وقتی شهر آزاد شد

گزارش مرکز اسناد دفاع مقدس به نقل از شهید تجلایی در آخرین روز حضور در سوسنگرد و قبل از اعزام به تهران برای معالجه، درباره شکست حصر سوسنگرد آورده است: «به من خبر دادند نیروهای کمکی در نزدیکی شهر هستند؛ ولی ما باور نمی‌کردیم تا اینکه نزدیکی‌های ظهر به اتفاق برادران به‌طرف جاده رفتیم. در این موقع نیروهای سپاه را که در جاده پیش می‌آمدند، دیدیم. این لحظه گفتنی نیست که از خوشحالی همه... دعا می‌کردند و شکر خدا را به‌جای می‌آوردند، همدیگر را در آغوش می‌کشیدند و گریه می‌کردند؛ البته گریه خوشحالی. هوانیروز و توپخانه ارتش و سپاه پاسداران تانک‌های دشمن را در محور کرخه‌کور منهدم کرده بودند. آسمان را دود و آتش گرفته بود. شروع به پاک‌سازی شهر کردیم و نیروهای پراکنده بعثی را کشته یا دستگیر کردیم. در این روز من از قسمت پا تیر خوردم. اگر در این لحظه این تیر به جمجمه‌ام هم می‌خورد، ناراحت نبودم؛ چون با خیال راحت شهید می‌شدم؛ زیرا دیگر سوسنگرد آزاد شد. ولی این مزدوران، این بعثی‌های آمریکایی که آلت‌دست اربابان آمریکایی و روسی خود هستند، نمی‌دانند این ملت با وعده‌ای که خداوند متعال و مهربان به مستضعفان داده، شکست نخواهد خورد و ما تا سرنگونی رژیم بعثی عراق خواهیم جنگید و اما در آخر گزارشم از مسئولان کشور می‌خواهم که علت نارسایی‌ها و مهم‌تر از همه علت نرسیدن کمک در روزهای قبل از محاصره سوسنگرد و دلیل عمل‌نکردن توپخانه ارتش را بررسی کنند...».

شهدای نیروی هوایی

در جریان این عملیات، شهید چمران که در خط مقدم حضور داشت، به‌شدت از ناحیه پا مجروح شد و یکی از محافظانش نیز به شهادت رسید؛ ولی شهید چمران موفق شد به همراه یکی دیگر از محافظانش به عقب برگردند. شهید چمران برای مداوا به تهران منتقل شد. این عملیات با فرماندهی آیت‌الله خامنه‌ای (نماینده وقت امام در شورای عالی دفاع) و شهید چمران با موفقیت به پایان رسید و سوسنگرد برای همیشه آزاد شد. در عملیات آزادسازی سوسنگرد، ۲۴ خلبان نیروی هوایی شرکت داشتند که از این تعداد، «هوشنگ کیان‌آرا»، «سیدمحمدتقی حسینی»، «محمد کام‌بخش‌ضیایی»، «نعمت‌الله اکبری‌سامانی»، «یونس خوشبین» و «ابراهیم امیدبخش» به شهادت رسیدند. همچنین «استوار دوم شهید حسین سلمان‌زاده»، «گروهبان یکم شهید ابراهیم قهوه‌چی‌زاده»، «استوار دوم شهید غلامعلی حلاج‌قدوی»، «سروان فنی شهید عبدالله عیسی‌پور»، «ستوان دو شهید سیدعلی‌اکبر حیدری» نیز از دیگر شهدای نیروی هوایی در جریان عملیات آزادسازی سوسنگرد بودند.

شهر همچنان زیر آتش

با وجود شکست حصر سوسنگرد، مبارزه با دشمن همچنان ادامه داشت. مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، دراین‌باره نوشته است: «روز سه‌شنبه ۲۷ آبان ۱۳۵۹، واحد اطلاعات سپاه خوزستان پس از شروع عملیات شکستن محاصره سوسنگرد، وضعیت نیروهای عراقی را تا ساعت ۱۰ صبح ۵۹/۸/۲۷ به این شرح اعلام کرد: دشمن از جنوب سوسنگرد ۱۰ کیلومتر عقب رانده شده و هنوز در حال عقب‌نشینی است. از جانب غرب هم دشمن تا حدود دو کیلومتری آن‌طرف رودخانه کرخه عقب نشسته و از آنجا شهر را با خمپاره می‌زند».

هرچند دشمن عقب‌نشینی کرده؛ ولی همچنان شهر را زیر آتش دارد؛ گزارش مرکز تحقیقات می‌گوید: «شهر شدیدا زیر آتش گلوله‌های تانک و توپ نیروهای دشمن که در یک‌کیلومتری غرب سوسنگرد کنار جاده مستقرند، قرار دارد. گلوله‌های تانک و توپ و خمپاره دشمن باعث انهدام منازل زیادی از مردم شده است».

این گزارش اشاره‌ای هم به تحرکات دشمن پس از دورشدن از شهر دارد: «با وجود شکست نیروهای عراقی در تسخیر سوسنگرد، هنوز هم تحرکاتی از سوی آنان در این محور مشاهده می‌شود. استانداری خوزستان گزارش داد: تعدادی تانک از دب‌حردان و تعدادی دیگر از طریق جوفیر به سوی سوسنگرد در حرکت هستند. دشمن قصد دارد با تجمع و تقویت نیروهایش، دست به حمله بزند. ازاین‌رو، نیروهای خودی نیز مواضع دشمن را در نزدیکی کرخه‌کور، در ناحیه حمودی که بعد از تهاجم نیروهای ایران به آنجا عقب‌نشینی کرده است، زیر آتش توپخانه قرار داده‌اند. ضمن درگیری‌های پراکنده در ساعت ۹ صبح یک هلیکوپتر عراقی هدف قرار گرفته و سرنگون شد که فرماندهی کل نیروهای عراقی در بیانیه ۱۴۷ خود به آن اعتراف کرد. در ساعت ۱۲ ظهر نیز یک جنگنده میگ در پنج‌کیلومتری سوسنگرد هدف قرار گرفت که خلبان آن نیز دستگیر شد. با پایان‌یافتن برخی درگیری‌های پراکنده، استانداری خوزستان درباره آخرین وضعیت این جبهه می‌نویسد: جاده اهواز- سوسنگرد از وجود عراقی‌ها پاک شده و راه تدارکاتی نیروهای خودی باز است. بااین‌حال فرماندهی کل نیروهای مسلح عراق در بیانیه امروز خود بدون اشاره به شکست نیروهایش در سوسنگرد، نوشته است: «واحدهای ما به تنگ‌ترساختن محاصره گروه‌های دشمن در الخفاجیه (سوسنگرد) و حمله به واحدهای تقویتی و منهدم‌ساختن آنها ادامه دادند و خسارات سنگینی وارد کردند».

نبرد ادامه دارد

روز بعد هم نبرد با دشمن ادامه دارد؛ در اسناد منتشره از سوی مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس آمده: «چهارشنبه ۲۸ آبان ۱۳۵۹ نیز، در تداوم نبرد سوسنگرد، نیروهای عراقی تا ساعت ۱۷ از سمت غرب شهر تا سه‌کیلومتری عقب‌نشینی کردند. گروه‌های چریکی خودی نیز نیروهای در حال عقب‌نشینی دشمن را موردحمله قرار دادند. متعاقب آن، نیروهای خودی از پل شهر سوسنگرد گذشتند و در آن سوی رودخانه در نزدیکی نیروهای عراقی مستقر شدند. در پی این شکست، دشمن با موشک و توپخانه حملات سنگینی را روی شهر انجام داد. واحد اطلاعات سپاه سوسنگرد در این مورد می‌نویسد: «نیروهای عراقی در غرب شهر تعدادی تانک و نفربر مستقر کرده و نیز با استفاده از نوعی موشک‌های زمین‌به‌زمین، سوسنگرد را زیر آتش شدید خود قرار داده‌اند. این موشک‌ها که یک متر طول دارند، با ارتفاع خیلی کم پرتاب می‌شوند». از طرف دیگر، مواضع دشمن نیز زیر آتش شدید توپخانه و بالگردهای خودی قرار گرفت که خسارات مهمی وارد آمد».

پس از این نبردها، اقدامات رزمندگان ایرانی باعث عقب‌نشینی‌های بیشتر از سوی دشمن می‌شود؛ اسناد این‌گونه می‌گویند: «پس از آزادسازی سوسنگرد و عقب‌راندن دشمن از شمال و شمال‌غرب این شهر، نیروهای ایرانی با آب‌اندازی در شمال رود کرخه (حد فاصل کرخه تا تپه‌های الله‌اکبر) توانستند در مقابل دشمن ایجاد مانع کنند. به این ترتیب دشمن ضمن اینکه مجبور شد طی چند مرحله از روستای هوفل تا مقابل روستای سید خلف عقب‌نشینی کند، نوک پیکان حمله خود را متوجه جنوب جاده حمیدیه-سوسنگرد کرد تا بتواند این راه ارتباطی را قطع کند و با تهدیدکردن شرق و جنوب‌شرقی سوسنگرد و درنهایت الحاق نیروهای مستقر در غرب و شرق این شهر، مجددا سوسنگرد را محاصره کرده و سپس اشغال نماید. بدین‌منظور در ساعت چهار بامداد ۱۳۵۹/۹/۲ تهاجم دشمن از جنوب به شمال با اجرای آتش سنگین روی مواضع ایران آغاز شد. پیشروی عراقی‌ها از نزدیک روستای مطیر به قصد قطع جاده آغاز و تا یک‌کیلومتری مواضع خودی ادامه یافت. پاسداران مستقر در حاشیه جاده وارد عمل شده و با دشمن درگیر شدند. این درگیری و مقاومت تا روشن‌شدن هوا ادامه یافت که نهایتا قوای خودی توانستند ضمن اسیرکردن شش نفر از افراد دشمن و انهدام دو تانک، مابقی را عقب برانند. در این درگیری دو نفر از مدافعان شهید و شش نفر مجروح شدند».

طمع برای سوسنگرد

این نوبت از نبرد سوسنگرد که از آبان ماه شروع شده بود، به آذر ماه هم کشیده شد؛ عقب‌نشینی عراقی‌ها باعث نشده بود تا دندان طمعشان برای محاصره و تصرف سوسنگرد بیفتد؛ گزارش مرکز اسناد دفاع مقدس درباره تلاش دوباره نیروهای عراقی نوشته است: «دو روز بعد (۵۹/۹/۴) یک گردان زرهی عراق همراه با نیروهای پیاده از سمت روستای حمودی سعدون به قصد تصرف جاده حمیدیه-سوسنگرد پیشروی کردند تا با دراختیارگرفتن جاده، به‌سوی روستای ابوحمیظه تغییر مسیر داده، از شرق، سوسنگرد را محاصره کنند، لیکن در همان مرحله اول، مدافعان حرکت آنان را سد کردند و طرفین درگیر شدند. در این درگیری که از ساعت پنج صبح آغاز شد و تا ساعت ۱۰ ادامه داشت، عراقی‌ها با دادن هشت اسیر و به‌جای‌گذاشتن هشت تانک منهدم‌شده و پنج نفربر سالم عقب‌نشینی کردند. ساعاتی بعد، مجددا دشمن حمله کرد که این حمله نیز با شکست مواجه شد. به‌رغم این شکست‌ها، دشمن از تلاش باز نایستاد و با تقویت نیروهایش در ناحیه حمودی سعدون، خود را برای حمله‌ای دیگر به سوسنگرد آماده می‌کرد. دشمن تا اواخر آذرماه همچنان در جنوب جاده حمیدیه-سوسنگرد فعال بود، ولی هرگز موفق به تأمین اهداف خود نشد، برای همین تصمیم گرفت در موضع پدافندی مناسب قرار گیرد. بنابراین در آخرین روز آذرماه از مواضع خود در شمال‌غربی شهر عقب‌نشینی کرد و در فاصله هفت‌کیلومتری از مواضع سابق، در شرق روستای سید احمد مستقر شد.

در ناحیه حمودی سعدون و حسین دهیش نیز به سمت جنوب عقب رفت و قسمت عمده‌ای از نیروهایش را از طریق پلی که در ناحیه حیّانیه روی کرخه کور ایجاد کرده بود، عبور داد و در جنوب کرخه کور مستقر کرد. نیروهای مستقر در تپه‌های الله‌اکبر نیز حدود چهار کیلومتر عقب نشستند».

سوسنگرد قابل دفاع بود اگر پدافند مناسب داشت

اما چرایی اصرار دشمن برای تصرف سوسنگرد را می‌توان در نوشته‌های علایی و همچنین گزارش مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس پیدا کرد؛ علایی در مورد عواقب اشغال سوسنگرد توسط عراقی‌ها در کتابش نوشته: «در دوران جنگ، ارتش عراق مجموعا سه بار سوسنگرد را محاصره و یک بار نیز کاملا اشغال کرد. از نظر نظامی و به شرط آمادگی از قبل، شهرهای سوسنگرد و هویزه به دلیل وضعیت طبیعی‌شان که با رودخانه‌ها محصور هستند، قابل دفاع بودند. اگر پیش از آغاز جنگ یک طرح پدافندی مناسب وجود داشت، یگان‌های ارتش ما می‌توانستند در مواضع خود پایداری کنند و این دو شهر را نگه دارند. اگر سوسنگرد و عین‌خوش در روزهای آغاز جنگ به دست ارتش عراق نمی‌افتاد، تأثیر زیادی بر حفظ خوزستان می‌گذاشت و جنگ زودتر به پایان می‌رسید. مجموعا باید بگوییم که یکی از بیشترین مقاومت‌ها در جریان تهاجم عراق، در منطقه سوسنگرد شکل گرفت و پس از درگیری‌های شجاعانه خرمشهر، شدیدترین نبردها در این جبهه بود.

ادامه در صفحه ۷

آینه دیروز

۹ سال پیش در چنین روزی

کیهان

● احمدی‌نژاد: حرف‌های بی‌ربط عده‌ای در روابط مستحکم دولت با مجلس تأثیری ندارد
● قشقاوی، سخنگوی وزارت خارجه: رفتار دولت جدید آمریکا را زیر نظر خواهیم گرفت
● محمدرضا اعوانی، عضو کارگروه ویژه دولت: اخلالگران در بازار مسکن به تعزیرات معرفی می‌شوند
● سیدمهدی هاشمی، قائم‌مقام وزیرراه: بخش حمل‌ونقل ریلی دچار عقب‌ماندگی طولانی است
● مصباحی‌مقدم، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس: هیچ نقطه مبهمی درباره حساب ذخیره ارزی وجود ندارد
● داوودی، معاون‌اول احمدی‌نژاد در سفر به الجزایر خبر داد: تحول در روابط بانکی ایران و الجزایر

اعتماد

● احمدی‌نژاد: اختلاف دولت و مجلس شایعه است
● شمقدری، مشاور هنری احمدی‌نژاد: تدوین طرح نظام سینمایی جمهوری اسلامی ایران
● هدایت آقایی، عضو شورای مرکزی حزب کارگزاران: خاتمی، گزینه اول کارگزاران است
● محمود عباسی، سفیر پاکستان: دیپلمات ایران کم‌توجهی کرد
● تضاد مجلس و دولت در تصویب لایحه هدفمندکردن یارانه‌ها؛ اجرائی‌شدن وعده احمدی‌نژاد ۵۰ درصد جهش قیمت دارد
● صفاری، فرمانده نیروی دریایی سپاه خبر داد: آمادگی سپاه برای مقابله با تهدیدهای خلیج‌فارس
● محمدعلی رامین: می‌خواهند آرمان ظهور با توطئه علیه دولت تأمین نشود.

ایران

● احمدی‌نژاد: شایعات و حرف‌های بی‌ربط عده‌ای تأثیری در روابط برادرانه و اصولی مجلس و دولت نخواهد داشت
● قشقاوی، سخنگوی وزارت خارجه: مسائل ایران و آمریکا فراتر از میانجیگری است
● مصطفی محمدنجار، وزیر دفاع: برد موشک «سجیل» بسیار بیشتر از شهاب ۳ است
● یحیی آل‌اسحاق، رئیس اتاق بازرگانی تهران: دولت نهم با شجاعت هدفمندکردن یارانه‌ها را محقق کرد
● رامین پاشایی‌فام، معاون اقتصادی بانک مرکزی: با اجرای طرح تحول اقتصادی تورم تک‌رقمی می‌شود
● عزت‌الله ضرغامی رئیس سازمان صداوسیما: جای خالی فیلم‌های تلویزیونی در شبکه‌ها دیده می‌شود
● عبدالوهاب، معاون اشتغال و کارآفرینی وزیر کار خبر داد: کاهش ۷۰هزارمیلیارد تومانی تسهیلات‌دهی بانک‌ها

آفتاب

● احمدی‌نژاد: ساکت نمی‌نشینیم تا زورگویان دنیا به حقوق ملت‌ها هجوم کنند
● پاشایی‌فام، معاون اقتصادی بانک مرکزی: تورم حاصل از طرح تحول در خوشبینانه‌ترین وضعیت؛ ۲۰ درصد
● توکلی، رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس: مگر مردم طبق قیمت‌های بین‌المللی حقوق می‌گیرند؟
● آیت‌الله لطف‌الله صافی‌گلپایگانی: بی‌توجهی به مسئولیت‌ها، فساد را به دنبال خواهد داشت
● هدایت آقایی، عضو شورای مرکزی حزب کارگزاران: اصولگرایان افراطی با دوقطبی‌شدن انتخابات وارد عمل می‌شوند
● مجید انصاری، دبیر اجرائی مجمع روحانیون مبارز خبر داد: راه‌اندازی سایت مجمع روحانیون مبارز در آینده‌ای نزدیک
● عبدالله ناصری، عضو بنیاد باران: حتی برخی اصولگرایان نیز از موسوی تقاضای کاندیداتوری کرده‌اند

جمهوری اسلامی

● احمدی‌نژاد در دیدار وزیر انرژی ترکیه: میان مسئولان ایران و ترکیه همراهی کامل برای توسعه روابط وجود دارد
● آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی: مسئولان و مدیران نظام باید فضای کار تولیدی را برای مردم به‌ویژه جوانان فراهم کنند
● سفیر پاکستان در تهران اعلام کرد: عوامل خارجی در ربودن دیپلمات ایرانی دست داشته‌اند
● زاهدی، وزیر علوم: استخدام با مدرک افتخاری تخلف است

اطلاعات

● سیدمحمد خاتمی: در عرصه سیاسی و اجتماعی نمی‌توان حرکتی بیگانه با دین یا در تقابل با آن انجام داد
● قالیباف، شهردار تهران در اتاق بازرگانی ژاپن: امنیت سرمایه‌گذاری شرکت‌های ژاپنی در تهران تضمین می‌شود
● ریابکوف، معاون وزیر خارجه روسیه: مذاکرات هسته‌ای ایران بی‌وقفه ادامه دارد
● مالکی، نخست‌وزیر عراق: سخنان فرمانده آمریکایی بر ضد ایران بی‌اساس است
● داوودی، معاون‌اول احمدی‌نژاد: تکمیل پرسشنامه اقتصادی خانوار رأی اعتماد مردم به دولت بود